

Brussel, 23 maart 2017

Advies nr. 2017/04

In toepassing van de wet

Artikel 110, §1, van de wet van 30 december 1992 houdende sociale en diverse bepalingen

Verhoging van sommige uitkeringsbedragen voor zelfstandigen in het kader van het structureel mechanisme van welvaartsaanpassing

Aan het Comité worden voor advies een reeks teksten voorgelegd die een wettelijke uitvoeringsbasis moeten geven aan enkele van de welvaartsaanpassingen waartoe voor de pensioen- en ZIV-regeling voor zelfstandigen besloten werd de schoot van de gemengde commissie Welvaartsvastheid. De teksten betreffen met name de welvaartsaanpassingen waarvoor een wijziging in het wettelijk kader van het sociaal statuut nodig is. Het Comité brengt hierover een positief advies uit. Het drukt evenwel de wens uit om kennis te kunnen nemen van alle ontwerp teksten die uitvoering geven aan de welvaartsaanpassing in het zelfstandigenstelsel (dus ook, omwille van de wettelijke koppeling, van de relevante teksten voor het werknemersstelsel).

Aan het Comité worden voor advies een reeks teksten voorgelegd die een wettelijke uitvoeringsbasis moeten geven aan bepaalde welvaartsaanpassingen waartoe in de schoot van de gemengde commissie Welvaartsvastheid (CRB-NAR-ABC) besloten werd.

1 Het structureel mechanisme van welvaartsaanpassing

Met de wet op het Generatiepact (2005) werd een structureel mechanisme van welvaartsaanpassing ingevoerd voor inkomensvervangende en bijstandsuitkeringen. Sindsdien beslist de regering om de twee jaar hoeveel middelen hiervoor worden vrijgemaakt en hoe deze zullen aangewend worden. In principe baseert ze zich voor de toewijzing op een gezamenlijk advies dat de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven en het Algemeen Beheerscomité voor het Sociaal Statuut der Zelfstandigen hieromtrent voorafgaandelijk formuleren.

2 Welvaartsenveloppe 2017-2018

2.1 Minimale theoretische enveloppe

Voor 2017 en 2018 werd de *minimale theoretische enveloppe voor de zelfstandigenregeling* begroot¹ op respectievelijk 33,47 en 70,26 miljoen euro. Overeenkomstig de wettelijke bepalingen² stemmen deze bedragen overeen met de som van volgende geraamde uitgaven in alle takken van de sociale zekerheid der zelfstandigen :

- een jaarlijkse welvaartsaanpassing met 0,5 % van alle inkomensvervangende uitkeringen in de sociale zekerheid, met uitzondering van de forfaitaire uitkeringen;
- een jaarlijkse welvaartsaanpassing van 1 % van alle forfaitaire uitkeringen;
- een jaarlijkse verhoging van 1,25 % van de grenzen in aanmerking genomen voor de berekening van de inkomensvervangende uitkeringen.

2.2 Beschikbare enveloppe

De *reële beschikbare enveloppe* voor de periode 2017-2018 zal echter veel beperkter zijn. De federale regering besliste op 20 oktober 2016, in het kader van de begroting 2017, om de totale enveloppe die bestemd is voor de welvaartsaanpassingen in de drie regelingen in 2017 te verminderen met 161 miljoen euro en dit nogmaals in 2018. De totale enveloppe voor de drie stelsels werd bijgevolg vastgesteld op 169,9 miljoen euro voor 2017 en 506,8 miljoen euro voor 2018³. Als gevolg van deze beslissing bedraagt de beschikbare welvaartsenveloppe voor het zelfstandigenstelsel 17,5 miljoen euro voor 2017 en 60,9 miljoen euro voor 2018.

2.3 Verdeling van de enveloppe 2017-2018

Voor de besteding van de welvaartsenveloppe 2017-2018 werd de volgende verdeling overeengekomen :

¹ Welvaartsenveloppes 2017-2018 in de sociale zekerheids- en bijstandsregelingen. Studie op vraag van de Gemengde Commissie Welvaartsvastheid uitgevoerd door het Federaal Planbureau.

² Cf. artikel 5 en 6 van de wet betreffende het Generatiepact

³ Die besparing van 161 miljoen euro stemt overeen met 24% van de totale welvaartsenveloppe voor 2018 zoals berekend door het Federaal Planbureau in haar Economische Vooruitzichten van juni 2016, inbegrepen de eerder aangekondigde besparing van 78 miljoen euro in 2018. Notificaties Begroting 2015-2019, Ministerraad 15/10/2014.

PENSIOENEN	datum van ingang	KOST IN 2017	KOST IN 2018
minima volledige loopbaan (1%)*	1/09/2017	2.823.940	8.630.822
minima onvolledige loopbaan (1,7%)*	1/09/2017	10.108.302	30.836.603
cohorte 2012, 5 jaar, exclusief minima (2%)	1/09/2017	351.919	1.029.364
cohorte 2013, 5 jaar, exclusief minima (2%)	1/01/2018		1.314.576
verhoging pensioenen tussen [1995-2004], exclusief minima (1%)	1/09/2017	605.192	1.770.188
art. 64 septies Kb van 67 anomalie cumul overlevingspensioen en ziekte- of werkloosheidsuitkering: herwaardering vast bedrag	1/09/2017	5.717	17.152
wegwerken 15% van kloof tussen overlevingspensioen en minimumpensioen alleenstaande zelfstandige	1/09/2017	815.626	2.446.878
welvaartspremie	1/01/2018		6.059.969
TOTAAL PENSIOENEN		14.710.697	52.105.551
* Cijfers gebaseerd op berekeningen Federaal Planbureau			

ZIV-UITKERINGEN	datum van ingang	KOST IN 2017	KOST IN 2018
forfaits primaire AO (1,7%)	1/09/2017	531.031	1.644.109
forfaits invaliden (1,7%)	1/09/2017	1.902.151	5.968.557
moederschapsrust (1,7%)	1/09/2017	180.240	557.656
hulp van derden (5%)	1/01/2018		475.860
TOTAAL ZIV		2.613.421	8.646.183

OVERBRUGGINGSRECHT	datum van ingang	KOST IN 2017	KOST IN 2018
overbruggingsrecht (1,7%)	1/09/2017	49.422	148.266
TOTAAL		49.422	148.266
TOTALE BESTEDING		17.373.540	60.900.000
THEORETISCHE ENVELOPPE		17.500.000	60.900.000

3 Wettelijke basis voor de uitvoering van de welvaartsaanpassing

Aan het Comité worden voor advies een reeks teksten voorgelegd die een wettelijke uitvoeringsbasis moeten geven aan enkele van de overeengekomen welvaartsaanpassingen in de pensioen- en ZIV-regeling voor zelfstandigen.

3.1 Sector van de pensioenen

Voor wat betreft de pensioenregeling voor zelfstandigen voorzien :

- een ontwerp van koninklijk besluit tot aanpassing aan de welvaart van bepaalde pensioenen in de regeling van de zelfstandigen;
- een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van artikel 7 van het koninklijk besluit van 9 april 2007 tot verhoging van sommige pensioenen en tot toekenning van een welvaartsbonus aan sommige pensioengerechtigden;

de volgende welvaartsaanpassingen :

- een verhoging met 1% van de pensioenen (met uitzondering van de minimumpensioenen) daadwerkelijk en voor de eerste keer op 1 januari 1995 en ten laatste op 31 december 2004 zijn ingegaan en dit vanaf 1 september 2017 ;

- een verhoging met 1% van het grensbedrag voor de cumulatie van een overlevingspensioen met een andere sociale uitkering en dit vanaf 1 september 2017. Het bedrag zal voortaan worden uitgedrukt aan spilindex 103,14 (basis 1996 = 100) et 6.312,80 EUR bedragen ;
- een verhoging met 2% van de pensioenen (met uitzondering van de minimumpensioenen) die daadwerkelijk en voor de eerste keer op 1 januari 2012 en ten laatste op 31 december 2012 zijn ingegaan en dit vanaf 1 januari 2017.
- een verhoging met 1,7% van het eerste inkomensplafond dat gebruikt wordt in het kader van de pensioenberekening en dit vanaf 1 januari 2018;
- een verhoging met 2% van de pensioenen (met uitzondering van de minimumpensioenen) die daadwerkelijk en voor de eerste keer op 1 januari 2013 en ten laatste op 31 december 2013 zijn ingegaan en dit vanaf 1 januari 2018.

Aan het Comité wordt voor advies tevens een voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 15 mei 1984 houdende maatregelen tot harmonisering in de pensioenregelingen voorgelegd. Deze moet zorgen voor een harmonisering van de minimale pensioenbedragen in de werknemers- en zelfstandigenregeling voor individuen met een onvolledige loopbaan. Artikel 131quater van de wet van 15 mei 1984 wordt hiertoe aangevuld met een verwijzing naar artikel 33 (rustpensioen) en naar artikel 34 (overlevingspensioen) van de herstellwet van 10 februari 1981.

3.2 *Sector van de ziekte- en invaliditeitsuitkeringen*

Voor wat betreft de ZIV-regeling voor zelfstandigen voorzien :

- een ontwerp van Koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 20 juli 1971 houdende instelling van een uitkeringsverzekering en een moederschapsverzekering ten voordele van de zelfstandigen en van de meewerkende echtgenoten.
- een ontwerp van Koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 20 december 2006 tot invoering van de toekenningsvoorwaarden van een adoptie-uitkering ten gunste van de zelfstandigen.

de volgende welvaartsaanpassingen :

- een verhoging van het dagbedrag van de primaire arbeidsongeschiktheidsuitkering voor een samenwonende (van 25,6138 EUR naar 26,0492 EUR) met 1,7% en dit vanaf 1 september 2017;
- een verhoging van het dagbedrag van de forfaitaire tegemoetkoming voor hulp aan derden (van 15,1573 EUR naar 15,9152 EUR) met 5% en dit vanaf 1 oktober 2017;
- een verhoging van het maandelijkse bedrag van de moederschapsuitkering met 1,7% (van 340,52 EUR van 346,31 EUR) en dit vanaf 1 september 2017.
- een verhoging van het maandelijkse bedrag van de adoptie-uitkering met 1,7% (van 340,52 EUR van 346,31 EUR) en dit vanaf 1 september 2017.

4 Advies van het Algemeen Beheerscomité

Het Comité neemt kennis van de ontwerpteksten die voor advies aan het Comité worden voorgelegd en die de wettelijke uitvoeringsbasis moeten vormen voor enkele van de welvaartsaanpassingen waartoe voor het zelfstandigenstelsel in de schoot van de gemengde commissie Welvaartsvastheid werd besloten.

Het Comité merkt op dat:

- deze teksten uitsluitend de welvaartsaanpassingen betreffen die een wijziging in het wettelijk kader van het sociaal statuut vereisen. De teksten zijn inhoudelijk in overeenstemming met de door de gemengde commissie voorgestelde maatregelen.
- voor wat betreft de uitkeringen in het zelfstandigenstelsel waarvoor de welvaartsaanpassing verloopt via een welvaartsaanpassing van de uitkeringsbedragen in het werknemersstelsel, het Comité nog niet beschikt over de ontwerpteksten⁴.

Als lid van de gemengde commissie Welvaartsvastheid⁵ heeft het ABC formeel ingestemd met het advies welvaartsvastheid 2017-2018 dat op 21 maart 2017 voor goedkeuring in de commissie werd voorgelegd. Wat betreft de wettelijke uitvoeringsbasis voor de welvaartsaanpassingen geeft het Comité een gunstig advies. Het Comité drukt echter de wens uit om alsnog kennis te kunnen nemen van *alle* ontwerpteksten die uitvoering geven aan de welvaartsaanpassing in het zelfstandigenstelsel (dus, omwille van de wettelijke koppeling, ook van de relevante teksten voor het werknemersstelsel).

Namens het Algemeen Beheerscomité voor het sociaal statuut der zelfstandigen, op 23 maart 2017:

Veerle DE MAESSCHALCK,
Secretaris

Jan STEVERLYNCK,
Voorzitter

⁴ Van een aantal uitkeringen in het zelfstandigenstelsel is het bedrag rechtstreeks of onrechtstreeks gekoppeld aan uitkeringsbedragen in het werknemersstelsel. Het gaat meer bepaald om :

- de pensioenminima voor zelfstandigen (de artikelen 131bis en 131ter van de wet van 15 mei 1984 verwijzen naar het bedrag van de minimumpensioenen voor werknemers);
- de invaliditeitsuitkering voor zelfstandigen in geval van stopzetting van de activiteit; Ook die zijn (onrechtstreeks) gekoppeld aan het minimumpensioen voor werknemers.
- de uitkeringen in geval van invaliditeit zonder stopzetting, van primaire arbeidsongeschiktheid en van faillissement. In deze gevallen zijn de bedragen gekoppeld aan het bedrag van het minimumpensioen voor zelfstandigen.

Er worden voor deze specifieke uitkeringen in het zelfstandigenstelsel dus geen afzonderlijke wetteksten voorzien om uitvoering te geven aan de overeengekomen welvaartsverhogingen.

⁵ Tijdens de plenaire bijeenkomst van 26 januari 2017 verleende het Comité aan mevrouw C. DEITEREN en de heer C. BOTTERMAN formeel het mandaat om het advies van de gemengde Welvaartscommissie inzake de verdeling van de welvaartsenveloppe 2017-2018 goed te keuren.